

> Retouradres Postbus 20701 2500 ES Den Haag

de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Plein 2
2511 CR Den Haag

Ministerie van Defensie

Plein 4
MPC 58 B
Postbus 20701
2500 ES Den Haag
www.defensie.nl

Datum 18 februari 2020
Betreft Stand van zaken Grensverleggende IT (GrIT) en rapport
ADBTOPconsult

Onze referentie

BS2020002659

Afschrift aan

de Voorzitter van de Eerste
Kamer der Staten-Generaal
Binnenhof 22
2513 AA Den Haag

*Bij beantwoording datum,
onze referentie en betreft
vermelden.*

Het programma Grensverleggende IT (GrIT) bevindt zich momenteel in een heroverwegingstraject. In het Algemeen Overleg IT van 4 september 2019 gaf ik aan de uitgewerkte scenario's op zijn vroegst begin 2020 te kunnen verzenden aan uw Kamer (Kamerstuk 31 125, nr. 107). Hierbij bericht ik u over de stand van zaken daarvan en het vervolg van het programma. Daarin is tevens toetsing door het Bureau ICT-toetsing (BIT) voorzien. In het kader van de heroverweging heeft Defensie aan ADBTOPconsult gevraagd advies uit brengen over de governance van GrIT. Dat rapport en de door Defensie genomen maatregelen bied ik u hierbij aan. In datzelfde Algemeen Overleg heb ik ook toegezegd dat Defensie bereid is de stand van zaken van de uitgewerkte scenario's toe te lichten in een, vanwege de commerciële vertrouwelijkheid, besloten technische briefing.

Aanleiding heroverwegingstraject

Het BIT concludeerde in een derde toets over het programma GrIT (brief van 2 juli 2019, Kamerstuk 31125, nr. 104) dat Defensie nog niet klaar was om tot gunning over te gaan. De hoofdconclusie op basis van het onderzoek was dat de risico's van het programma GrIT nog steeds te hoog waren. Het BIT was van mening dat de aanbevelingen uit de eerdere adviezen onvoldoende waren opgevolgd en Defensie onvoldoende stuurde op het creëren van waarde voor de organisatie. Tevens beschikte Defensie niet over de juiste stuurmiddelen om prestaties van de leverancier af te dwingen. Als antwoord op de stevige conclusies van het BIT heb ik een pauze ingelast van het programma GrIT en ben ik een heroverwegingstraject gestart.

Aanpak heroverweging

In het kader van het heroverwegingstraject heeft Defensie twee scenario's uitgewerkt. Ten eerste is het scenario uitgewerkt om de aanbevelingen van het BIT te accommoderen binnen de huidige aanpak van de aanbesteding. Dat betekent dat Defensie sterker stuurt op het creëren van waarde voor de organisatie, met een nieuwe, flexibele brokkenplanning, en de juiste stuurmiddelen om prestaties van de leverancier af te dwingen, waaronder mogelijkheden om nieuwe leveranciers toe te voegen en het contract met de leverancier op ieder moment te kunnen beëindigen. Ten tweede is een scenario

uitgewerkt op basis van een geheel andere aanpak van het programma en nieuwe aanbestedingen, waarbij Defensie samen met meerdere marktpartijen, langs de lijnen van lifecycle-management, en meer geleidelijk, de nieuwe IT-infrastructuur realiseert. Die scenario's zijn verder uitgewerkt en door een externe partij gevalideerd de afgelopen tijd.

Daarnaast is het technisch ontwerp (TO) door het externe bureau Gartner gevalideerd. Uit de validatie blijkt dat het TO voldoet als basis voor de vernieuwing van de IT-infrastructuur. Ten behoeve van de uitwerking van de scenario's zijn vervolgens de recente technologische ontwikkelingen in de markt, binnen de Rijksoverheid en krijgsmachten van andere landen bekeken. Ook is een aantal Chief Information Officers van grote organisaties geconsulteerd. Dat alles heeft geleid tot een beter inzicht in de mogelijkheden om opvolging te geven aan de aanbevelingen van de derde BIT-toets en de gesprekken met de overgebleven partij in de aanbesteding.

Hoe verder?

Defensie laat het aangepaste plan nogmaals extern valideren. Het scenario dat uiteindelijk de voorkeur krijgt zal de gebruikelijke interne controlemechanismen doorlopen. Dat betekent onder meer dat de contractdocumenten getoetst worden door de ADR. Daarnaast laat ik de voornoemde BIT-toets uitvoeren op het uiteindelijke scenario. Zodra het BIT zijn bevindingen kenbaar maakt zal ik deze, haar appreciatie daarvan en het betreffende scenario aanbieden aan uw Kamer. Ik verwacht dat ik de resultaten van de BIT-toets op zijn vroegst kort voor het zomerreces aan uw Kamer kan aanbieden.

Ik streef ernaar de gunning in het derde kwartaal van 2020 af te ronden. Voordat tot de beoogde gunning wordt overgaan, leg ik de definitieve business case vertrouwelijk aan uw Kamer voor, zoals ik uw Kamer heb toegezegd in het Algemeen Overleg IT van 13 juni 2018 (Kamerstuk, 31 125, nr. 89).

Aanbieding rapport ADBTOPconsult

Bij de start van de heroverweging is de governance aangepast en is het programma direct onder de SG geplaatst. Daarnaast is, mede in het kader van het heroverwegingstraject, aan ADBTOPConsult gevraagd om onderzoek te doen naar de governance van het GrIT-programma. Het doel daarvan was om voor het vervolg lessen te trekken op structuur- en cultuuraspecten. Het rapport trekt stevige conclusies en geeft een aantal aanbevelingen, met name rond de governance van het programma, het organiseren van een cultuur van tegenspraak en de toerusting van de programma-organisatie.

Defensie volgt de aanbevelingen op met de noodzakelijke aanpassingen van de governance van GrIT. Dit heeft geleid tot een verheldering en versterking van de checks & balances. Belangrijke voorbeelden daarvan zijn de eigenstandiger positie van de nieuwe, recent aangestelde Chief Information Officer, de inrichting van een programmastructuur met duidelijke kaders en een duidelijker rol voor de Commandant der Strijdkrachten als gebruikersvertegenwoordiger van de IT-gebruiker. Verder zijn maatregelen genomen ter bevordering van een cultuur waarin tegengesteld de ruimte krijgt. Ook zullen gesprekken gevoerd worden met de betrokkenen uit het rapport en is de samenstelling van het programmateam gewijzigd.

Tot slot: continuïteit IT is geborgd

De IT van Defensie is voor dit moment op haar taak berekend. De continuïteit van de IT is niet in het geding. Uit onderzoek van Deloitte bleek dat aanvullende maatregelen nodig waren om de IT te waarborgen in de periode 2020-2022 (20 december 2017, Kamerstuk 31125, nr. 79). Daarom zijn de afgelopen jaren de reguliere (voor lifecycles benodigde) investeringen gewoon doorgedaan. Daarnaast zijn er belangrijke extra investeringen gedaan om de continuïteit van de IT te borgen. Op langere termijn is de vernieuwing van de IT-infrastructuur noodzakelijk om de continuïteit van de IT te waarborgen en randvoorwaardelijk voor de ambities van Defensie (Defensienota 2018, Kamerstuk 34 919, nr. 1). Zoals ik uw Kamer heb toegezegd, zal ik u voor het zomerreces informeren over de uitgewerkte scenario's en de BIT-toets.

DE STAATSSECRETARIS VAN DEFENSIE

Drs. B. Visser